

Innspill fra Norges Metallsøkerforening

31. januar 2023.

Norges Metallsøkerforening takker for muligheten til å komme med innspill til strategien for kulturfrivillighet.

Innledning

Om

Norges Metallsøkerforening – NMF – ble stiftet i Oslo i november 1991. Foreningen er en landsdekkende, frivillig organisasjon som er medlem av Norges Kulturvernforbund. NMF er både et faglig forum og en interesseorganisasjon for metallsøkerbrukere. Foreningens formål er å bidra til erfaringsutveksling mellom medlemmene, for derved å gi økt innsikt i og interesse for generell metallsøking, lokalhistorie, kulturvern og mineralleting. Foreningen er en frivillig organisasjon og vil være et bindeledd mellom metallsøkerbrukere og myndigheter.

Det blir vanligvis arrangert foreningsturer både vår og høst, hvor medlemmene møtes ute i det fri for å praktisere hobbyen. Metallsøking gir mye frisk luft, mosjon, avstressing, gode muligheter for lokalhistorisk fordypning og forståelse for kulturarven. De fleste av våre medlemmer har flere års erfaring i hobbyen, og de har en utpreget interesse for lokalhistorie og er en ressurs i dette arbeidet. Det legges derfor ned et stort arbeid i studiet av aktuelt kildemateriale. Dette er en nødvendighet for å finne interessante søkeområder – som for eksempel gamle serveringssteder og skysstasjoner, gamle danseplasser, åkerlandskap og utfartssteder. Kort sagt, steder der mennesker over et lengre tidsrom til stadighet har ferdes/møttes.

Interessante funn vil mest typisk være ulike bruks- og pyntegjenstander, som for eksempel: dekketøy, spenner, knapper, smykker, redskap og våpen. Gjenstander knyttet til handelsvirksomhet, slik som vektlodd, plomber og mynter omfattes også med stor interesse. Imidlertid krever hobbyen stor tålmodighet, da funnbildet domineres av mye skrot og søppel. De mest ettertraktede objektene, som samtidig forekommer med noenlunde hyppighet, tilhører nesten utelukkende perioden 1700-1900 tallet. Bare unntaksvis avdekkes gjenstander fra før 1537. Jf. avsnittet «Forholdet til lov om kulturminner». Det bør også nevnes at flere foreningsmedlemmer legger ned et betydelig arbeid i registrering og presentasjon av sine funn. Se også vårt eget museum: <https://nmf.nu/museum/>

Det anvendes elektroniske metallsøkere som frembringer et elektromagnetisk felt i jordsmonnet. Både elektrisk ledende og magnetiske gjenstander forstyrrer dette feltet, og får derved søkeren til å reagere. Dette indikeres med lydsignal og utslag på viserinstrument/LCD-panel. Vanlig funndybde er 0 – 15 cm, og normal effektiv dybde er ca. 20 cm. Bare svært store gjenstander vil påvises dypere enn 30 – 40 cm.

Medlemmene er godt kjent med de viktigste bestemmelser i kulturminneloven. Opptak er betinget av ansvarsbevisst utøvelse av hobbyen og at de har lest og sett seg i loven om kulturminner. Både Riksantikvaren, Universitetets Oldsaksamling, Arkeologisk museum i Stavanger, Universitetets Myntkabinett, NIKU distriktskontor Øst, flere fylkesarkeologer og NMF har et gjensidig ønske om nærmere samarbeid. Oldsaksamlingens fornminnekomite har drøftet bruken av metallsøkere, med positiv respons. Konkret har dette resultert i at de fleste av

de ovennevnte instanser benytter vår ekspertise til en del feltundersøkelser ved utgravninger tidligere.

Det er et felles ansvar å ta vare på kulturarven. Norges Metallsøker Forenings medlemmer tar vare på historiske objekter i de øverste 20-30 cm i jordlaget. NMF gjør her en god frivillig innsats for fellesskapets beste. De objekter vi finner vil normalt ikke bli funnet av andre. Vår kompetanse er en vinn-vinn-sak for hele samfunnet. Godt samarbeid mellom forvaltningen og frivillige organisasjoner som NMF er nødvendig for bevaring av mer ny metallhistorie for forskning, forvaltning og formidling. I dag mangler det anerkjennelse og gode arbeidsbetingelser for dette. Videre også forutsigbare rammevilkår med minst mulig byråkrati.

Vi håper strategien vil bidra til en mer samordnet politikk, på tvers av departement og forvaltningsnivå. Vi deler derfor innspillene våre også med de andre departementene vi tilhører, i hovedsak Klima- og miljødepartementet og Samferdselsdepartementet.

Her er våre innspill til temaene departementet har løftet frem.

1. Bred deltakelse og tilgang på kunst og kulturaktivitet i hele landet

Nasjonale mål og internasjonale forpliktelser

Norges Metallsøkerforening, og våre lokallag skaper viktige arenaer og møteplasser i samfunnet, og bidrar til inkludering, demokratibyggning, folkehelse, trivsel og livslang læring. Samtidig gjør de en enormt viktig innsats med å ta vare på og formidle kulturarven, som er et kulturpolitisk mål i seg selv, slik det er beskrevet i Kulturmeldingen¹. Vern og videreføring av kulturarven er også tema for Kulturmiljømeldingen², der den frivillige innsatsen beskrives som selve bærebjelken på området og der ett av de tre nasjonale målene er at «*Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø*».

Vi ser nå et paradigmeskifte på kulturmiljøfeltet, der beslutningen om hva som skal tas vare på i større grad kommer nedenfra. Dette er også i tråd med Faro-konvensjonen³ som Norge ratifiserte i 2008. Faro-konvensjonen slår fast menneskers rett til å definere, delta i og dra nytte av sin egen kulturarv, og fremhever dermed kulturarvens betydning for menneskerettigheter og demokrati. Det nasjonale målet om engasjement henger derfor tett sammen med oppfølgingen av konvensjonen.

Norges Metallsøkerforening gir en ramme for engasjementet, og bidrar til at alle kan involvere seg i vår felles kulturarv. Det gir en merverdi å være med i en forening, og vi har derfor en enorm betydning, både for det enkelte medlem og for samfunnet for øvrig. Norges Metallsøkerforening er forvalterne av disse demokratiske rettighetene i Norge.

Norge har også ratifisert UNESCO-konvensjonene om ivaretagelse av verdensarv og immateriell kulturarv. Norges Metallsøkerforening bidrar i stor grad til å imøtekomme disse forpliktelsene. Strategiens mål om økt deltakelse, bidrar således til både nasjonale mål og internasjonale forpliktelser som beskrevet over.

Tiltak for å økte aktiviteten og nå nye målgrupper, henger igjen sammen med tilskudd, både til drift og prosjekter. Vi vet for eksempel at de organisasjonene som har driftstilskudd og et

¹ Meld. St. 8 (2018–2019) Kulturens kraft — Kulturpolitikk for framtida.

² Meld. St.16 (2019-2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold

³ Europarådets rammekonvensjon om kulturarvens verdi for samfunnet

sekretariat med ansatte, har bedre kapasitet til å drifte organisasjonen, koordinere aktiviteten og gjennomføre ulike prosjekter.

Hva er de største utfordringene for at flere skal kunne delta i det frivillig kulturvernet?

Synlighet

En *generell utfordring* for Norges Metallsøkerforening, er at vi ikke er synlige nok. Dette gjelder ikke minst i de store byene, der vi konkurrerer om en rekke andre tilbud om folks fritid.

Vi tror at mange kunne tenke seg å delta, dersom de visste om mangfoldet av aktiviteter som Norges Metallsøkerforening holder på med. Vi må promotere oss mer. Folk må vite hvem vi er og at de har mulighet til å delta.

Mange fikk en økt synliggjøring under «Frivillighetens år», men generelt sett, så mangler det både ressurser og kapasitet til promotering av Norges Metallsøkerforening. I motsetning til de fleste humanitære organisasjoner - og idretten - så har ikke Norges Metallsøkerforening ansatte markedsførere. En bedre synliggjøring av organisasjonene, kunne bidratt til økte inntekter, flere medlemmer og økt aktivitet.

Motivasjon

Motivasjon er en drivende faktor for frivillig innsats, og en forutsetning for deltakelse og engasjement. For Norges Metallsøkerforening, er dette en reell utfordring, som henger sammen med ulike former for hindringer for at de kan drive med aktiviteten.

Samordning

En annen utfordring for Norges Metallsøkerforening, er at det ikke er samorganisert på lokalt eller regionalt nivå. Vi tror at vi står sterkere både i forhold til synlighet, medvirkning og mulighet for tilskudd, dersom vi organiserer oss regionalt, slik som for eksempel musikkråd, friluftslivsråd og idrettsråd. Dette ønsker vi å jobbe med.

Sektoransvar

Norges Metallsøkerforening har et godt samarbeid med enkelte fylkeskommuner, men at dette ofte er personavhengig. Vi mener profesjonelle arkeologer må bli flinkere til å samarbeide med foreningen, og at det bør være retningslinjer som legger til rette for dette.

Tiltak for å økte aktiviteten og nå nye målgrupper, henger igjen sammen med tilskudd, både til drift og prosjekter. Vi vet for eksempel at de organisasjonene som har driftstilskudd og et sekretariat med ansatte, har bedre kapasitet til å drifte organisasjonen, koordinere aktiviteten og gjennomføre ulike prosjekter.

2. Møteplasser og tilgang på egnede kulturarenaer for aktivitet, læring og opplevelser

Tilgang til lokaler er utrolig viktig, og vi er glade for at dette blir et sentralt punkt i strategien.

Vi viser blant annet til departementets tekst om strategien, der det blant annet står at en av de store utfordringene lokalt og regionalt er «tilgangen på gode lokale og kulturarenaer *for øving og framføring*» (*vår kursiv*). En bedre formulering, ville være å sikre or «tilgangen på gode lokale og kulturarenaer *der organisasjonene kan utøve sin aktivitet på en best mulig måte*».

Vi har delt inn våre behov for lokaler og arenaer i følgende kategorier:

- Behov for tilgang til gratis / rimelige møterom i ulike størrelser, vanlig standard og fasiliteter – gjerne med mulighet for digitale møter (økt behov)
- Behov for lokaler / arenaer til kurs og opplæring (vanlige møterom (med skjerm), arkiv, digitale kurs.
- Behov for formidlingsarenaer, både fysiske og digitale.
- Behov for lager, både fysiske og digitale

Hva kjennetegner møteplasser der det er lagt til rette for læring og gode opplevelser?

Møteplassene må være egnet for formålet, ha normal standard ift. fasiliteter, være tilgjengelig og gratis eller til en overkommelig pris. I motsetning til idretten der det ofte bygges nytt, vil vi gjerne bruke det som allerede eksisterer. Vi mener dette er et viktig prinsipp, også ut fra et bærekraftperspektiv.

Hva er de største utfordringene og suksessfaktorene for å sikre tilgang på egnede lokaler og kulturarenaer?

Kostnader

En av de største utfordringene, er at leiekostnadene ofte kan være store for Norges Metallsøkerforening med minimalt med driftsmidler. I byene er det spesielt dyrt. Vi trenger en pool av lokaler i byene, fra møterom til kurslokaler, formidlingsarenaer og lager.

Norges Metallsøkerforening trenger også arkiver til lagring, både fysisk og digitalt. Dette er viktig for oss å finne løsninger på, siden vi sitter på historisk materiale, til organisasjonsarkiv og dokumenter. Det er utfordrende for å finne gode systemer for dette, både avhending og kanskje spesielt for digital lagring.

Tilgang

Norges Metallsøkerforening mener en må slippe inn i lokaler der det er mulig. Mange offentlige lokaler står mørke og ubrukte på ettermiddag og kveldstid, og det må være en strategi for bruk av disse.

Lokaler som i dag *er* tilgjengelige, kan imidlertid være problematisk å låne. Det er en stor utfordring for mange lag at selv om Voksenopplæringsloven har en forskrift som gir lagene gratis tilgang til undervisningslokaler, er disse ikke hverken tilpasset lagenes behov eller tilgjengelige når det er behov. Skolene har et tungrodd system hvor man må søke i lang tid i forkant, og det er mye administrasjon rundt dette. Det må kunne gjøres enklere.

Studieforbundet mener lovverket burde vært endret til å gjelde flere offentlig eide lokaler f.eks. frivilligsentraler og bibliotek og museer. Det vil bidra positivt for lokal opplæring og minske presset på skolene. I tillegg må loven gjelde alle ukedager og ferier, ikke bare mandag -torsdag fram til kl. 21.00 om kvelden som i dag.

Vi trenger også en forenkling når det gjelder utlån av andre lokaler.

Arkiv og museum

Mange bruker møterom og har aktivitet og kurs hos museer, bibliotek og arkiv. Da er de avhengig av åpningstider, tilgang, og at det er noen der. Dette er en utfordring, siden våre møter ofte er utenom arbeidstid.

Hva slags gode eksempler finnes og hvordan kan vi lære mer av hverandre?

Det er flere gode eksempler på lokaler som egner seg og ulike former for samarbeid.

3. Samspill mellom den profesjonelle og frivillige kulturen

Hva er erfaringene fra samarbeid og samspill mellom den profesjonelle og frivillige kulturen?

Som Kulturvernforbundet har påpekt tidligere, og som også kom frem på innspillmøtet 16. januar, så er det ikke alltid et klart skille mellom profesjonell og frivillig på kulturvernfeltet har mye spisskompetanse som ikke finnes andre steder og som er det mest «profesjonelle» kunnskapen vi har i landet, til tross for at de er frivillige.

Norges Metallsøkerforening for eksempel, har landets fremste ekspertise på metallsøking har størst spisskompetanse på dette feltet som regel er de frivillige, og ikke de «profesjonelle».

Det også er behov for profesjonelle/betalte prosjektledere som er dyktige på å koordinere, lede og inspirere de frivillige.

F.eks konsulenter på regionalt nivå som hjelper til og organiserer frivilligheten, både faglig men også administrativt og praktisk, i alt fra å bistå i digitale møter til tilskuddsordninger og søknader hadde vært fint. Dette koster penger, men er helt sentralt for å øke den frivillige deltagelsen. Driftsmidler er veldig viktig og gjør at man kan tenke langsiktig.

Norges Metallsøkerforening oppfordring til myndighetene er at de må se verdien av driftsstøtten og ikke bare tenke prosjekt!

Hva slags gode eksempler finnes og hvordan kan en lære mer av hverandre?

På innspillmøtet, var det flere kommentarer om forholdet mellom museer og det frivillige kulturvernet. Dette er også nevnt under de andre punktene, og det kom også frem under som et punkt til dette temaet. I museumsmeldingen er det skrevet at dersom man skal jobbe med frivillighet så må man ta seg tid til det. Frivillighet i Norges Metallsøkerforening er ikke bare gratis arbeidskraft, men en ressurs man må investere i. Frivilligheten skal være et viktig supplement, og gjør man ting riktig så får man mye igjen for investeringen, for begge parter.

Norges Metallsøkerforening mener at frivillighet ikke bare er en gratis ressurs, men at vi også må tilby honorarer til frivillige, på samme måte som idretten eksempelvis gir dommerhonorarer. De kan gjøre dette med noen av sine frivillige som tar kurs. Dette er et godt eksempel på at det finnes et stort rom mellom de to ytterpunktene frivillig og profesjonell. Norges Metallsøkerforening viser her til behovet for driftsstøtte, og muligheten til å honorere både ansatte og frivillige.

Hvordan kan samspeilet bli enda bedre, og hva vil en oppnå med dette?

På Innspillsmøtet 16. januar sa vi at i Norges metallsøkerforening har et godt samarbeid med enkelte fylkeskommuner, men at dette ofte er personavhengig. De mener profesjonelle arkeologer må bli flinkere til å samarbeide med foreningen, og at det bør være retningslinjer som legger til rette for dette.

Norges Metallsøkerforening mener institusjonene (herunder arkiv og museum), må bli flinkere til å åpne dørene sine, og legge til rette for frivillig virksomhet, uten å ta betalt. Belønningen kan heller være i form av engasjement og kompetanse – en vinn-vinn situasjon for begge parter.

4. Offentlige tilskuddsordninger og tiltak

Stort nok driftstilskudd til Norges Metallsøkerforening er enormt viktig. Vi vet av erfaring at de som har driftsstøtte, har mer og bedre koordinert aktivitet ute i sine lokallag, og de har også en bedre forutsetning for å søke om prosjektmidler.

Hva er de største utfordringene med dagens ordninger og hvordan kan de bli enda bedre?

Driftstilskudd og sektoransvar.

Det står i Hurdalplattformen at regjeringen vil «sørge for at frivillige landsdekkende kulturvernorganisasjoner får grunnstøtte av staten». I Norges Metallsøkerforening vet vi ikke enda om vi får driftsstøtte. Men Norges Metallsøkerforening gjør en viktig jobb, og det virker svært urettferdig og tilfeldig at noen får støtte, mens andre ikke får det.

Vi foreslår at Kulturdepartementet sikrer støtte til største landsdekkende organisasjonene som i dag står uten tilskudd, og at de finner en ordning for de minste organisasjonene, slik at de også blir ivaretatt. I tillegg mener vi Kulturdepartementet er pådriver for at det opprettes tilsvarende ordninger i de departementene som i dag mangler dette.

Føringer fra staten

Norges Metallsøkerforening påpeker at vi gjør en viktig jobb for samfunnet, og at våre møteplasser og aktiviteter er viktig for fysisk og psykisk helse, for samhold og livskvalitet. Dette gjelder også for de godt voksne medlemmene. På innspillsmøte 26. januar hevdet en av deltakerne at «vi får ofte følelsen av at Kultur- og likestillingsdepartementet har glemt og ekskludert disse gruppene». Vi minner også om at selv om mange av medlemmene våre er godt voksne, så er det fremdeles behov for både driftstilskudd og prosjektmidler.

Samme person, fra Kulturvernforbundets styre, påpekte videre at «kultur» ofte, fra departementet side, synes å forbindes i hovedsak med det kreative. Det frivillige kulturvernet jobber verken med øving eller fremføring. Vi tar vare på kulturarven, derimot, er ofte praktikere og akademikere. På Kulturvernforbundets innspillsmøte 26. januar, ble det påpekt at «vi føler oss ekskludert når det ikke finnes gode og tilstrekkelige ordninger for driftsmidler til våre typer organisasjoner».

Som nevnt over, har Norges Metallsøkerforening medlemmer i alle aldre ulike former for medlemskap. Norges Metallsøkerforening har mange gode tiltak og bidrar til økt mangfold og inkludering.

Vi håper departementet tar til seg disse tilbakemeldingene, slik at strategien, tilskuddene og politikken ellers gjenspeiler hele bredden innenfor kulturfrivilligheten, uavhengig av medlemsgrupper, alder eller formål.

Hva hindrer og fremmer frivillig engasjement og hva kan gjøres for å forenkle og samordne ordninger?

De som har driftsstøtte har mer og bedre koordinert aktivitet, utvikle prosjekter og få flere medlemmer. Kort oppsummert, så er det et hinder for engasjement at organisasjonene ikke har driftsstøtte, og at driftstøtten er viktig for å fremme engasjement og aktivitet.

Det kom frem flere lignende kommentarer på Kulturvernforbundets to innspillsmøter. Både lokallag og organisasjoner uten driftsstøtte melder om behov for hjelp til det administrative, og at det koster penger å kjøpe inn kompetent hjelp. Styrehonorar er ikke nok for å ta på seg store oppgaver som regnskap og medlemssystemer. Dette går utover aktiviteten og rekrutteringen. Et forslag på innspillsmøtet 26. januar, var å bruke nettverket (her Oslo kulturarvnettverk) for å utveksle erfaringer, og kanskje gå sammen flere organisasjoner for å få til en bedre samordning av administrative oppgaver, og ha en superbrukere til medlemssystemer, regnskap mv.

Norges Metallsøkerforening ønsker nok midler til å ha en ansatt, helst på heltid, til å utføre både driftsoppgaver, skape aktivitet og jobbe politisk. For de som mottar tilskudd, ble det fremmet behov for flerårige tilskudd, som både er mer forutsigbart, men også tidsbesparende for både tilskuddsforvalter og tilskuddsmottaker.

Museer og arkiv

Norges Metallsøkerforening påpeker at frivillige organisasjoner og lag konkurrer ofte om de samme midlene som arkiv og museum, hvor de har et profesjonelt apparat som kan skrive gode søknader. Dette er en stor utfordring og de mistenker at de frivillige ofte kommer tapende ut.

Prosjektstøtte

I tillegg til driftsstøtte er det også behov for prosjektstøtte. Dette gjelder for hele for eksempel til tiltak for å nå nye målgrupper, for å digitalisere arkiver og historisk materiale, og for å utvikle godeformidlingstiltak og aktiviteter.

Forenkling og samordning

Kultur- og likestillingsdepartementet ønsker også innspill til hva som kan gjøres for å forenkle og samordne ordninger. Vi viser her til noen erfaringer Kulturvernforbundet har gjort seg, og til innspill som kom frem på Kulturvernforbundets innspillsmøter 16. og 26. januar.

Kulturvernorganisasjonene påpekte også at de selv kan bli flinkere til å orientere seg og snakke med hverandre om relevante tilskuddsordninger. Det finnes for eksempel ordninger som flere kan bli flinkere til å benytte seg av, som kursmidler, frifondsmidler og voksenopplæringsmidler.

Mens kulturvernorganisasjonene er samordnet gjennom Kulturvernforbundet på nasjonalt nivå, er det også behov for samordning av lagene på lokalt og regionalt nivå. På Kulturvernforbundets innspillsmøte med Oslo kulturarvnettverk 26. januar, ble det påpekt at lagene må bli enda flinkere til samarbeid og å snakke om formidling, og at de trenger møtepunkter og felles tiltak. Akershusstevnet er et godt eksempel på hvordan de kan få lag og foreninger sammen i Oslo. Alle lag og foreninger er hjertelig velkommen til å delta på Akershusstevnet den 2. og 3. september i år.

Norges Metallsøkerforening vil si at det er et stort potensial for Osloskolen å samarbeide med frivilligheten, og at det i slike tilfeller må være mulig også for offentlige institusjoner å søke midler til slike samordningstiltak. Vi viser her til innspill over om behov for støtte også til arkiv og museer, for å legge til rette for økt samarbeid med de frivillige miljøene.

Hvordan kan offentlige myndigheter få til et godt samarbeid og samspill med frivillige organisasjoner?

For å få til en best mulig politikk for kulturfrivilligheten, er det viktig å legge til rette for medvirkning. Vi setter derfor pris på den inkluderende prosessen som departementet nå har lagt opp til, og anmoder departementet som nevnt å være en pådriver for at andre departement og forvaltningsnivåer skal legge til rette for medvirkning og gode prosesser, for å finne gode løsninger for kulturfrivilligheten.

Vi anmoder Kultur- og likestillingdepartementet til å ha en tilsvarende inkluderende prosess for å følge opp punktet i regjeringserklæringen om at regjeringen vil «evaluere museumsreformen, særlig med tanke på frivillighetens kår og muligheten til å mobilisere lokale ressurspersoner».

Hvordan kan virkemidler og tiltak på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå innrettes for å bli enda bedre?

Som nevnt over, er driftsstøtten til Norges Metallsøkerforening viktig, for at de kan skape og koordinere aktivitet landet rundt. Også regionale ledd og lokale lag har behov for driftsstøtte, eller samordningstiltak for de regionale og lokale lagene som sitter med samme oppgaver og utfordringer. I tillegg er det behov for prosjektstøtte, både nasjonalt, regionalt og lokalt.

Det er viktig at de ulike fagavdelingene hos kommunen og fylkeskommunen kjenner til de ulike frivillige miljøene tilknyttet sitt felt, og de ulike ordningene disse kan benytte seg av. De bør også bidra til at det opprettes nye tilskuddsordninger ved behov, legge til rette for større grad av medvirkning på sine felt og bidra til felles møtepunkter mellom de ulike aktørene på sitt område.

5. Regionale kulturfond

For det frivillige kulturvernet er det et stort behov for å få på plass en regional samordning, slik det er på andre områder, med musikkråd, idrettsråd og friluftslivsråd. Dette koster tid og penger å få til, men anses som en nødvendighet, spesielt med tanke på utviklingen av regionale kulturfond. Kanskje de regionale kulturfondene kan bidra til en slik samordning. Det er uansett svært viktig at de mange lokale kulturvernlage ikke faller utenfor satsingen, selv om de ikke er regionalt organisert per i dag! Dette gjelder også andre deler av kulturfrivilligheten som ikke er regionalt organisert. Videre må forvaltningen kjenne godt til hva som faller inn under ordningen, og legge til rette for at alle former for kulturfrivillighet er inkludert og ivaretatt, herunder det frivillige kulturvernet. De relevante fagavdelingene må også kjenne til de regionale kulturfondene, og sørge for at «sin» del av kulturfrivilligheten er ivaretatt, eller gjort oppmerksomme på muligheten for å søke midler.

På Kulturvernforbundets innspillsmøte 16. januar, påpekte Statssekretæren at innretningen må være raus fra statens side, men at fylkene også må bestemme over sine behov. Vi må sikre at vi går i takt, men staten må også legge noen føringer. Norges Metallsøkerforening opplever at det er stor forskjell på hvordan fylkeskommunene ser på kulturarv og frivillighet. Noen er veldig interessert i vårt felt, andre er helt uinteressert i samarbeid.

Det er svært viktig at innretningen ikke blir personavhengig, slik at noen områder faller utenfor dersom interessen eller kunnskapen mangler på noen områder. Det er desto viktigere at det legges til rette for medvirkning og samarbeid, for eksempel ift. kulturlov om at kommunen skal ha en dialog om behov med det frivillige kulturlivet.

6. Viktigheten av kunnskap

For det frivillige kulturvernet er videreføring av kunnskap og kompetanse en helt essensiell av virksomheten. Her er det behov for både tilskudd og lokaler, samarbeid og synlighet, ref. punktene over.

For kulturmiljøforvaltningen er det frivillige engasjementet uvurderlig, og innen kulturmiljøfeltet er frivillig engasjement både en rettighet og et mål i seg selv. Uten frivillig innsats ville deler av kulturarven ha gått tapt.

Vi metallsøkere er de som tar vare på mest ny norsk historie. Her bør myndighetene legge enda bedre til rette for en enda sterkere involvering av frivillige organiserte metallsøkere. Denne frivilligheten blir et supplement til forvaltningen som et vinn-vinn prosjekt for alle parter.

Norges Metallsøkerforening ønsker å jobbe aktivt med å bevare kulturarven og miljø ved å:

- a) Minske tapet av kulturminner (det er normalt bare vi som gjør det i pløyselaget hvor 90-95% av historiske gjenstander ligger)
- b) Være et aktivt supplement til statlig og andre offentlige organer.
- a) Fjerne søppel fra jorder og det er ikke lite som er der. Og dette er et stort problem for bøndene som opplever og måtte avlive dyr pga metallbiter i foret.

Vestby 31.01.23

Erik Rønning Johansen, Nest leder, Norges Metallsøkerforening

<https://nmf.nu/>

<https://nmf.nu/museum/>